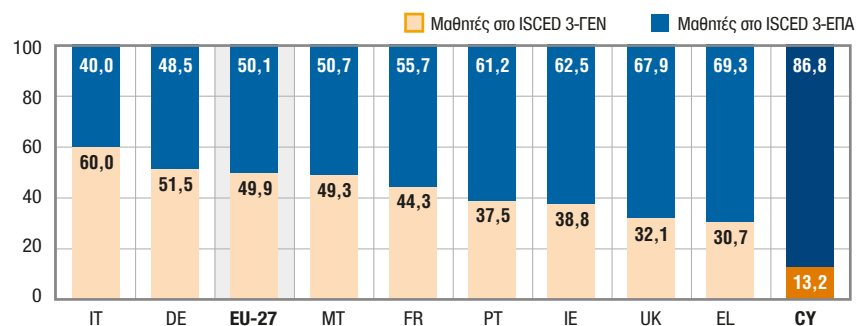

Η εκπαίδευση και η κατάρτιση σε αριθμούς

Συμμετοχή στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση
(ως % όλων των μαθητών στο ISCED 3)

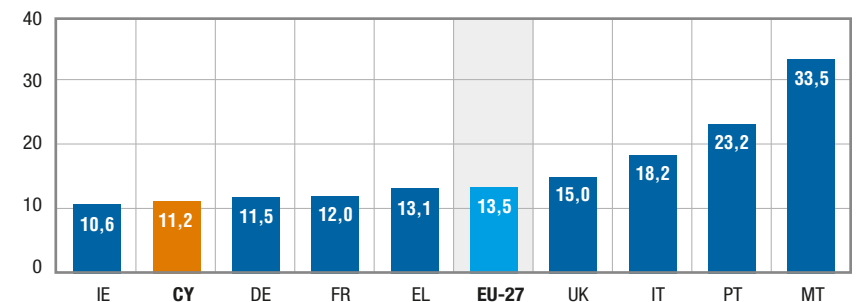
Μαθητές στο δεύτερο κύκλο μέσης εκπαίδευσης βάσει προσανατολισμού του προγράμματος, 2010 (γενική/επαγγελματική εκπαίδευση)

Πηγή: Eurostat, Έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ, ημερομηνία άντλησης δεδομένων 10.7.2012.

Άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση

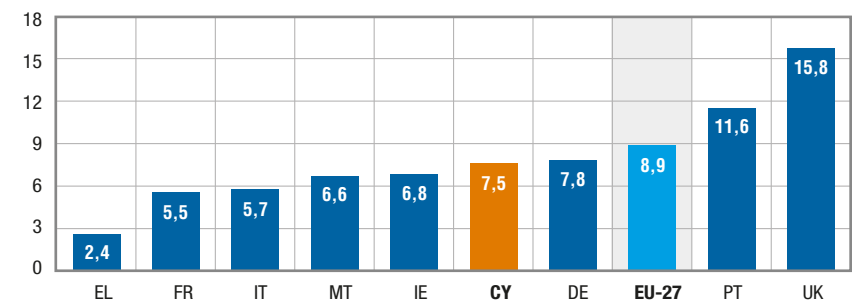
Ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 18 έως 24 ετών έως κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που δεν συνεχίζουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση, 2011

Πηγή: Eurostat, Έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ, ημερομηνία άντλησης δεδομένων 10.7.2012.

Συμμετοχή στη διά βίου μάθηση

Ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού ηλικίας 25 έως 64 ετών που συμμετέχει σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, 2011

Πηγή: Eurostat, Έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ, ημερομηνία άντλησης δεδομένων 10.7.2012.

Μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού
(υποδιαιρούμενο στα επίπεδα ISCED 0-2, 3-4 και 5-6)

Χώρα	ISCED 0-2	ISCED 3-4	ISCED 5-6
Γερμανία	13,7	58,7	27,6
Ιρλανδία	26,6	35,7	37,7
Ελλάδα	35,5	39,1	25,4
Ταλλία	28,4	41,8	29,8
Ιταλία	44,0	41,1	14,9
Κύπρος	25,0	37,6	37,4
Μάλτα	68,5	16,2	15,3
Πορτογαλία	65,0	17,8	17,3
Ηνωμένο Βασίλειο	23,6	39,4	37,0
EU-27	26,6	46,6	26,8

ISCED 0-2 Προσχολική, πρωτοβάθμια και πρώτος κύκλος μέσης εκπαίδευσης.
ISCED 3-4 Δεύτερος κύκλος μέσης εκπαίδευσης και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση.
ISCED 5-6 Τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Οι χώρες παρατίθενται βάσει του ποσοστού του πληθυσμού τους με μορφωτικό επίπεδο τουλάχιστον 3.

Πηγή: Eurostat, Έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ, ημερομηνία άντλησης δεδομένων 10.7.2012.

Περισσότερες πληροφορίες

- Cedefop (2012). *Vocational education and training in Cyprus: short description* (Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Κύπρο: σύντομη περιγραφή). Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων. http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4118_en.pdf
- Cedefop ReferNet Κύπρου (2011). *VET in Europe: country report Cyprus* (Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Ευρώπη: Κύπρος). http://libserver.cedefop.europa.eu/vetelib/2011/2011_CR_CY.pdf
- Eurydice (2012). *Eurydice: Cyprus – overview* [επιγραμματικά]. <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Cyprus:Overview>
- ΑναΔ Κύπρος (2011). *Ετήσια Έκθεση 2010*. Λευκωσία: ΑναΔ, Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου. <http://www.anad.org.cy/images/media/assetfile/AnnualReport20102011.pdf>

www.anad.org.cy	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου
www.planning.gov.cy	Γραφείο Προγραμματισμού
www.mlsi.gov.cy	Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
www.moec.gov.cy	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
www.mof.gov.cy/cystat	Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου
www.lip.org.cy	Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης
www.eurydice.org	Εθνική μονάδα δικτύου Ευρυδική
www.refernet.org.cy	ReferNet Κύπρου

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας στο προσωπικό του ReferNet Κύπρου, και ιδιαίτερα στους Γιάννα Κορέλη, Γιάννη Μουρουζιδη, Ξενάκη Μιχαηλίδη και Γιώργο Όξινο της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου, για την πολύτιμη συμβολή τους.

Το ανά χείρας φυλλάδιο παρουσιάζει ορισμένες μόνο από τις όψεις της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο, και δεν είναι εξαντλητικό.

Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε να απευθυνθείτε στην Grethe Haugoy, συντονίστρια προγράμματος του Cedefop.

Κύπρος

Μια ματιά στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Κυριότερες προτεραιότητες πολιτικής

Το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) της Κύπρου παίζει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των δυσμενών συνεπειών που επιφέρει η οικονομική κρίση στην αγορά εργασίας, καθώς και στη θεμελίωση της μελλοντικής κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης.

Η EEK κατέχει περίοπτη θέση τόσο στην εθνική στρατηγική της Κύπρου για τη διά βίου μάθηση κατά την περίοδο 2007-13 όσο και στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Κύπρου στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Στις κυριότερες προτεραιότητες συγκαταλέγονται οι εξής:

- αναδιάρθρωση του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, με τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση του αναλυτικού προγράμματος όλων των δημόσιων σχολείων – από την προδημοτική (προσχολική) έως τον δεύτερο κύκλο της μέσης (δευτεροβάθμιας) εκπαίδευσης,
- αναβάθμιση της ποιότητας της EEK και της δυνατότητας της να προσελκύει το ενδιαφέρον των μαθητών. Η αναβάθμιση της EEK αφορά επίσης την επέκτασή και το συντονισμό των υπηρεσιών εκπαιδευτικού και επαγγελματικού προσανατολισμού και την εφαρμογή των εργαλείων της ΕΕ,
- ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της EEK, της επαγγελματικής κατάρτισης των ενηλίκων και της αγοράς εργασίας,
- αύξηση της συμμετοχής σε διακρατικά προγράμματα της ΕΕ.

Δομή του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης

Η εκπαίδευση στην Κύπρο εκτείνεται από το προσχολικό έως το μεταπτυχιακό επίπεδο. Η υποχρεωτική εκπαίδευση καλύπτει την προσχολική (προδημοτική), την πρωτοβάθμια (δημοτική – πρώτη έως έκτη βαθμίδα) και τον πρώτο κύκλο της μέσης εκπαίδευσης (έβδομη έως ένατη βαθμίδα), μέχρι οι μαθητές να φτάσουν στην ηλικία των 15 ετών.

Το ενιαίο λύκειο παρέχει ανώτερη γενική μέση εκπαίδευση, ενώ προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αρχίζουν να παρέχονται στον δεύτερο κύκλο της μέσης εκπαίδευσης, στις τεχνικές σχολές (συμπεριλαμβανομένων των εσπερινών). Οι τεχνικές σχολές προσφέρουν δυο διακριτά τριετή προγράμματα: τη θεωρητική και την πρακτική κατεύθυνση. Το πρώτο έτος είναι κοινό για κάθε κατεύθυνση. Οι μαθητές επιλέγουν την ειδικότητά τους στο δεύτερο χρόνο σπουδών. Η εκπαίδευση στη θεωρητική κατεύθυνση και στο πρώτο και δεύτερο έτος της πρακτικής κατεύθυνσης πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου σε αίθουσες διδασκαλίας, και συνδυάζει μαθήματα γενικής εκπαίδευσης, τεχνολογικής εκπαίδευσης και εργαστηριακής εξάσκησης. Το τρίτο έτος της πρακτικής κατεύθυνσης συνδυάζει την εκπαίδευση σε αίθουσες διδασκαλίας με την πρακτική κατάρτιση στο χώρο εργασίας.

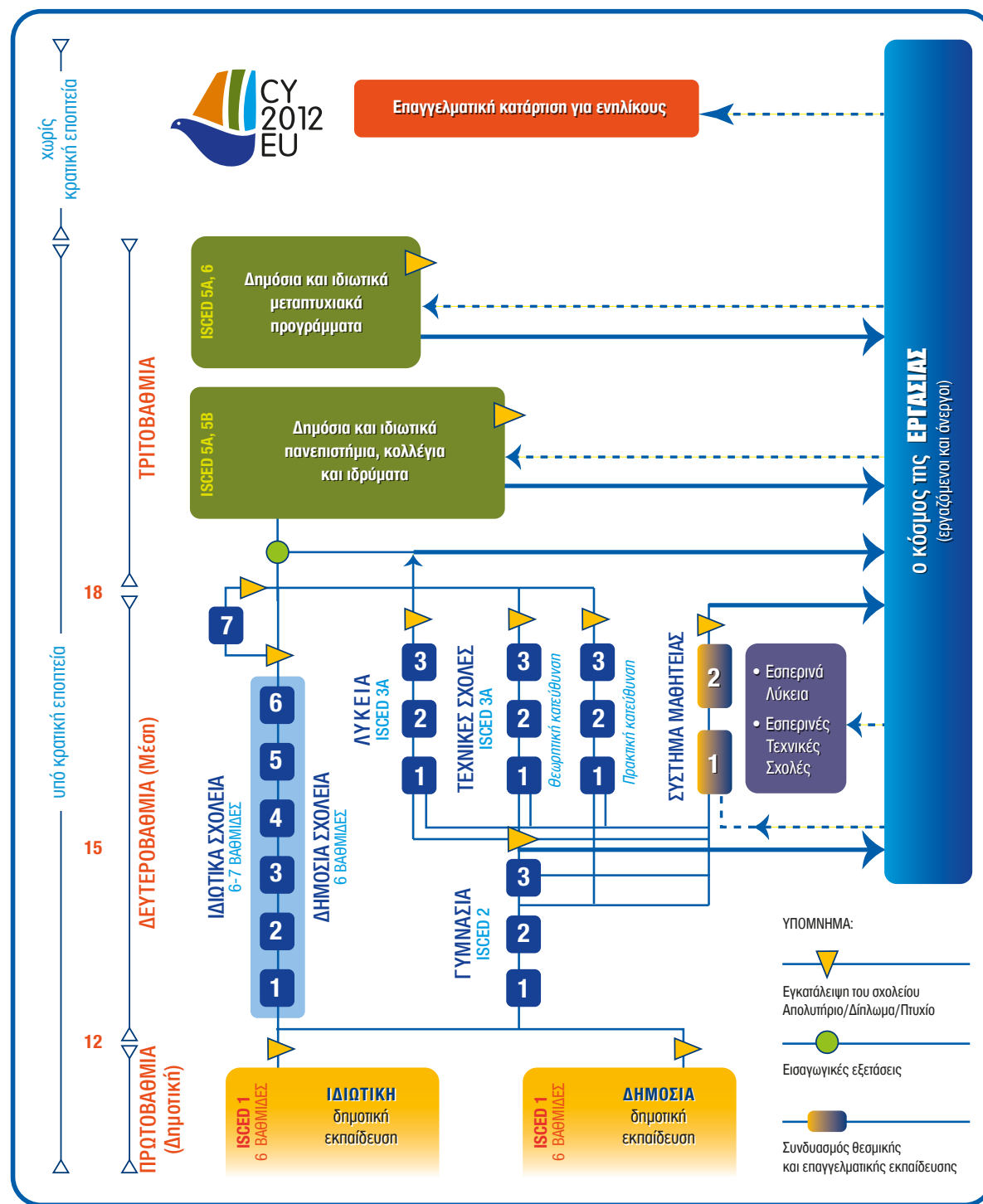
Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση παρέχεται επίσης μέσω του συστήματος μαθητείας, στο οποίο γίνονται δεκτοί μαθητές που εγκαταλείπουν την τυπική εκπαίδευση μεταξύ της όγδοης και δέκατης βαθμίδας.

Μεταδευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση παρέχεται από το ακαδημαϊκό έτος 2012-13 σε μεταδευτεροβάθμια ιδρύματα τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σε τριτοβάθμιο, μη πανεπιστημιακό επίπεδο παρέχεται σε τέσσερις δημόσιες σχολές και σε αρκετές ιδιωτικές.

Επαγγελματική κατάρτιση για ενηλίκους παρέχεται ευρέως στην Κύπρο σε εργαζομένους, ανέργους, και άλλες ευπαθείς ομάδες. Την κατάρτιση προσφέρουν δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, όπως κολέγια, ιδρύματα κατάρτισης, συμβουλευτικές εταιρείες και επιχειρήσεις. Οι εργαζόμενοι παρακολουθούν συνήθως προγράμματα κατάρτισης για να αποκτήσουν δεξιότητες που συνδέονται με τη θέση εργασίας τους και τις ανάγκες της εργοδότης εταιρείας. Οι άνεργοι μπορούν να αποκτήσουν τόσο γενικές δεξιότητες, όσο και δεξιότητες που συνδέονται με συγκεκριμένες θέσεις εργασίας. Ωστόσο, το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 25 έως 64 ετών που συμμετέχουν σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο

Πηγή: Cedefop/HRDA.

Χαρακτηριστικά του συστήματος EEK

Η Κύπρος έχει μακρά παράδοση τριμερών διαβουλεύσεων (κυβέρνηση, συνδικαλιστικές και εργοδοτικές οργανώσεις) και κοινωνικού διαλόγου. Οι κοινωνικοί εταίροι παίζουν ενεργό συμβουλευτικό ρόλο κατά τη διαδικασία προγραμματισμού. Συμμετέχουν στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που προωθεί η κυβέρνηση, μετέχουν σε διοικητικά συμβούλια οργανισμών που ασχολούνται με θέματα ανθρώπινου δυναμικού, και συμβάλλουν στον προσδιορισμό των αναγκών και στον καθορισμό των προτεραιοτήτων σε θέματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η EEK στην Κύπρο είναι κατά κύριο λόγο δημόσια. Η δευτεροβάθμια EEK - συμπεριλαμβανομένων των εσπερινών τεχνικών σχολών, του συστήματος μαθητείας και της μεταδευτεροβάθμιας EEK - παρέχεται δωρεάν, ενώ διάφορα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για ενηλίκους παρέχονται έναντι χαμηλών διδάκτρων.

Σημαντικός παράγοντας για τη συμμετοχή στα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για ενηλίκους είναι η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ο ημικρατικός οργανισμός που είναι υπεύθυνος για την κατάρτιση και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στην Κύπρο. Η χρηματοδότηση που παρέχει η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού αποτελεί αποτελεσματικό κίνητρο για τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους τους ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες κατάρτισης και ανάπτυξης.

Το μορφωτικό επίπεδο στην Κύπρο είναι υψηλό. Υπάρχει ισχυρή πολιτισμική τάση υπέρ της γενικής μέσης εκπαίδευσης και εν συνεχεία της ανώτερης εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια, η EEK αποτελεί πόλο έλξης μόνο για το 13,2% της ηλικιακής ομάδας του δεύτερου κύκλου της μέσης εκπαίδευσης.

Προκλήσεις

Η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση και οι δυσμενείς επιπτώσεις της στην αγορά εργασίας θέτουν ζητήματα κρίσιμης σημασίας για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης της Κύπρου. Ο εκ νέου προσανατολισμός της κατάρτισης, κατά τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται με ευελιξία και αποτελεσματικότητα στην κρίση – με συγκεκριμένες, στοχευμένες δράσεις για τους ανέργους, τους μη ενεργούς οικονομικά αλλά και τους εργαζομένους, δράσεις οι οποίες να επικεντρώνονται στην πρόληψη και τη μείωση της ανεργίας – αποτελεί αναγκαία συνθήκη ώστε να αποκτήσουν οι πολίτες της Κύπρου τις γνώσεις και δεξιότητες εκείνες (συμπεριλαμβανομένων των πράσινων δεξιοτήτων) που θα τους επιτρέψουν να γίνουν πιο απασχολήσιμοι.

Οι σημαντικές προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι να ενθαρρύνει τη συμμετοχή των ενηλίκων σε δραστηριότητες διά βίου μάθησης, και να αυξήσει τη συμμετοχή των νέων στην EEK.

Σημαντικά ορόσημα για την αύξηση της συμμετοχής των νέων στην EEK είναι η ίδρυση μεταδευτεροβάθμιων ιδρυμάτων τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και η δημιουργία ενός νέου, σύγχρονου συστήματος μαθητείας, σχεδιασμένου έτσι ώστε να συνιστά μια βιώσιμη, εναλλακτική μορφή κατάρτισης και ανάπτυξης για τους νέους.

Άλλη σημαντική πρόκληση αποτελεί η εφαρμογή των εργαλείων της ΕΕ για την επικύρωση κεκτημένων δεξιοτήτων, όπως είναι το εθνικό πλαίσιο προσόντων (EQF) και το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων στην EEK (ECVET). Η ανάπτυξη ενός συστήματος επαγγελματικών προσόντων βασιζόμενου στην επαγγελματική ικανότητα, το οποίο θα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του εθνικού πλαισίου προσόντων, αναμένεται να ενισχύσει τους δεσμούς μεταξύ της EEK που απευθύνεται στους νέους και της επαγγελματικής κατάρτισης για ενηλίκους, αλλά και να συμβάλει, γενικότερα, στην περαιτέρω βελτίωση των γνώσεων και δεξιοτήτων του πληθυσμού.